Βῆμα 24-11-66

★ Πίνακας τοῦ Κατζουράκη (δεξιά) καί ἀριστερά μιά ξυλογραφία τοῦ Π. Κατσουλίδη.

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Ἀτομικές καί ὁμαδικές ἐκθέσεις

ΑΣΤΟΡ ● ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ● ΚΕΡΑΙΑ

ΣΤΟ ΧΑΡΑΚΤΙΚΟ ἔργο τοῦ Κατσουλίδη στή γκαλερί «Ἄστορ» ἀναγνωρίζουμε ἕναν νέο εὐσυνείδητο τεχνίτη μέ μιά μαστοριά πού δέ γίνεται ποτέ δεξιοτεχνία. Σ' αὐτή τήν πρώτη του ἀτομική παρουσίαση στήν Ἀθήνα ἐκθέτει μιά σειρά ἀπό μαυρόασπρες ξυλογραφίες, μιά ἀπό χρωματιστές καί μιάν ἄλλη μέ λιθογραφίες. Γενικά ἡ ξυλογραφική του δουλειά μοιάζει νά τόν ἀντιπροσωπεύει πιό πιστά, κι' αὐτό γιατί εἶναι ἁπλούστερη σάν σύλληψη. Γιατί ὁ Κατσουλίδης ἀποδείχνει, ἐκθέτοντας πρό παντός τά πρῶτα του «Προαισθήματα» σέ μαυρόασπρο ἀρ. 1 καί τήν λιθογραφική του «Σύνθεση» ἀρ. 11, πώς συνήθως ξεκινᾶ ἀπό ἁπλά δεδομένα. Ἐξ ἄλλου, ἡ γραφή πού τοῦ προσφέρει τό μαυρόασπρο εἶναι καί ἐκφραστικά πιό συνεπής σέ μιά πειθαρχημένη στάση πού φαίνεται νά τόν χαρακτηρίζει καί πού, ὁρισμένες φορές, καταλήγει σέ κάποια δυσκαμψία. Ξέρει ὅμως νά μεταχειρίζεται τά χαρακτά σημάδια τοῦ ξύλου καί τίς ἐγκοπές μέ μιάν ἄνεση πού τά κάνουν νά μοιάζουν «φυσικές» σχεδόν ἀποτυπώσεις.

Τόν τελευταῖο χρόνο (ἡ δουλειά πού ἐθέτει στήν «Ἄστορ» καλύπτει

τῆς
ΕΦΗΣ ΑΝΔΡΕΑΔΗ

τήν περίοδο 1953—66), μετά ἀπό τή θητεία του στήν πολύχρωμη λιθογραφία, καταπιάνεται μέ τήν ἐγχρωμη ξυλογραφία, ὅπου πραγματικά μοιάζει νά καταλήγει (ἰδιαίτερα στίς δίχρωμες) σ' ἕνα πιό τελειωμένο αἰσθητικό ἀποτέλεσμα. Σ' αὐτές τίς «Παραλλαγές», ἀνανεώνοντας πάντα τόν ἴδιο τρόπο, κατορθώνει νά δώσει τήν ἰδέα τοῦ πολλαπλοῦ.

ΝΕΟΙ εἶναι οἱ περισσότεροι ἀπό τούς ἐκθέτες καί τῶν ἄλλων ἀθηναϊκῶν γκαλερί. Στήν Ἑλληνοαμερικανική Ἕνωση ἐκθέτουν ὁ Γιῶργος Δημητρακόπουλος καί ὁ Νίκος Νομικός, πού πῆραν τό πρῶτο βραβεῖο στόν περσινό διαγωνισμό Νέων πού ὀργάνωσε ἡ Ἑλληνοαμερικανική Ἕνωση, ἐνῶ στή μικρή αἴθουσα τῆς «Κεραίας» πρωτοεμφανίζονται δυό σπουδαστές, ὁ Κυριάκος Κατζουράκης καί ὁ Γιάννης Ψυχοπαίδης. Ἡ διαφορά πού τούς χωρίζει εἶναι μιά δεκαετία (οἱ πρῶτοι εἶναι γεννημένοι τό 1935, ἐνῶ οἱ δεύτεροι τό 1945) κι' αὐτό εἶναι φανερο στή ζωγραφική τους. Οἱ δυό πρῶτοι ψιάχνουν νά ἐκφράσουν (μέ τελείως, θέεται, διαφορετικό τρόπο ὁ ἕνας ἀπό τόν ἄλλον) ἕνα χῶρο προσωπικό, θάλεγε κανείς ὁπομονωμένο. Οἱ ἄλλοι φαίνεται πώς ἔχουν, τουλάχιστον μελλοντικά, τήν θλέψη νά ἀντιμετωπίσουν τήν τέχνη περισσότερο σάν κοινωνικό φαινόμενο, ἡ γενικά στό ρόλο της μέσα στήν ἀνθρώπινη πραγματικότητα.

Κυττάζοντας ἀπό πιό κοντά τό ἔργο τῶν δύο ἐκθετῶν τῆς Ἑλληνοαμερικανικῆς Ἕνωσης, διακρίνουμε πώς γιά τόν Νομικό ἰσχύουν ἀκόμα τά θέματα καί οἱ τεχνικές μιᾶς σπουδαστικῆς δουλειᾶς ἐργαστηρίου. Ὁ Δημητρακόπουλος ἔχει ὁρίσει μιά περιοχή, μέσα στήν ὁποία κινεῖται καί τά ἔργα πού ἐκθέτει εἶναι παραλλαγές σχεδόν πάντα αὐτῆς τῆς ἰδιας ἰδέας: Παιγνίδια καί συνδυασμοί φωτεινῶν καί σκοτεινῶν πλάνων πού μαρμαρυῦν, ἔξω ἀπό τήν κάπως περιορισμένη καί μονόχορδη ἔμπνευση, ἕνα καθαρό μετιέ καί μιά προσήλωση στά ζωγραφικά του μέσα.

Αὐτή ἡ προσήλωση στό μετιέ εἶναι κάτι πού λείπει ἀπό τούς ἐκθέτες τῆς «Κεραίας». Καί ἡ ἐσωτερική ἐνασχόληση μέ μύθους καί πρόσωπα τοῦ Κατζουράκη, καί ἡ εἰκονογραφικά ἐνταγμένη ἀποτύπωση τοῦ Ψυχοπαίδη, σκονταφτουν στήν ἔλλειψη καθαρῆς καί ἄνετης ἐκτέλεσης. Ἔτσι βλέπουμε στόν αἰσθητικά καί χρωματικά ὡριμότερο Κατσουράκη ἀμφιβολίες, παλινδρομήσεις καί ἄδικα συγκεχυμένες ἀξίες. Πιό ἐξωτερικός, μέ ἐξπρεσιονιστικές τάσεις, ὁ Ψυχοπαίδης θά μπορέσει ἴσως μελλοντικά νά κινηθεῖ πιό ρωμαλέα. Εἶναι ὅμως ἄδικο κι' ἀλλιῶς νά κάνουμε προβλέψεις γιά τόσο νέους καλλιτέχνες καί γι' αὐτό δέν ἔχουμε παρά νά περιμένουμε τήν ἐξέλιξή τους.

A. G. XYDIS

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ